

27. marts 2023

J.nr.: 22/00877
HGO

Energinets vilkår for systemgenoprettelsesleverandører i DK1 og DK2

RESUMÉ

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinet Elsystemansvar A/S' (Energinet) udbudsbetingelser for systemgenoprettelsesreserver i DK1 (Vestdanmark) og DK2 (Østdanmark) kan godkendes.

Energinets anmeldelse omfatter udbudsbetingelserne for systemgenoprettelsesreserverne i DK1 og DK2 med tilhørende tekniske betingelser og kontraktparadigmer. Udbudsbetingelserne i DK1 og DK2 samt de tekniske betingelser og kontraktparadigmer for henholdsvis DK1 og DK2 er identiske. Dog med den forskel af teknisk karakter, at leverandøren af systemgenoprettelsesreserve i DK1 skal være tilsluttet transmissionsnettet på en 150/60 kV station eller højere niveau, mens tilslutningen i DK2 skal ske på en 132/50 kV station eller højere niveau.

Forsyningstilsynet vurderer, at udbudsbetingelserne er i overensstemmelse med elforsyningslovens krav om, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser, de skal bruge til at opretholde det fastsatte niveau for forsyningssikkerheden.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at de anmeldte udbudsbetingelser for systemgenoprettelsesreserver er i overensstemmelse med elforsyningslovens krav om, at Energinet skal anvende gennemsigtige og ikke-diskriminerende metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

I relation til kravet om gennemsigtighed lægger Forsyningstilsynet vægt på, at udbudsbetingelserne er udformet i en åben proces, hvor markedsaktørerne har været inddraget og haft mulighed for at kommentere og rejse spørgsmål til udbudsbetingelserne. Energinet har på baggrund af denne proces afklaret en række forhold og præciseret udbudsbetingelserne forud for anmeldelsen til Forsyningstilsynet.

I relation til kravet om ikke-diskrimination vurderer Forsyningstilsynet, at udbudsbetingelsernes bestemmelser er ikke-diskriminerende.

Forsyningstilsynet lægger vægt på at udbudsbetingelserne ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører eller typer af anlæg mv., der kan opfylde de tekniske krav mv., der kræves. Forsyningstilsynet lægger endvidere vægt på, at udbudsbetingelsernes tekniske krav ikke går ud over, hvad hensynet til formålet med systemgenoprettelsesreserverne tilsiger.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virksomheder@forsyningstilsynet.dk
Send via borger@forsyningstilsynet.dk

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959 udbuds-betingelser for systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK2 anmeldt den 14. marts 2022.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

I denne sag skal Forsyningstilsynet vurdere, om Energinets vilkår for systemgenoprettelsesleverandører i DK1 (Vestdanmark) og DK2 (Østdanmark) kan godkendes.

Formålet med systemgenoprettelsesreserver er at sikre, at Energinet selv kan spændingssætte transmissionsnettet i tilfælde af et blackout.

Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed i overensstemmelse med elforsyningsloven. Energinet har tidligere købt systemgenoprettelsesreserver gennem udbud og vurderer, at denne løsning sikrer den størst mulige konkurrence. Udbud giver således potentielle aktører mulighed for at sikre sig den nødvendige information til at kunne afgive deres bedste bud på at levere systemgenoprettelsesreserver.

SAGENS HIDLIDIGE FORLØB OG SAGENS VÆSENTLIGSTE AKTER

Energinet anmeldte den 14. marts 2022 vilkår for systemgenoprettelsesleverandører i DK1 og DK2 til godkendelse. Anmeldelsen med bilag omfatter ud over et anmeldelsesnotat, udbudsbetingelser i DK1 og DK2, tekniske betingelser i DK1 og DK2 samt kontraktparadigme for DK1 og DK2.

Herudover omfatter anmeldelsen høringssvar fra Helsingør Kraftvarmeværk A/S til udbudsbetingelserne i DK2 og høringssvar fra Ørsted Markets and Bioenergy til udbudsbetingelserne i DK1 og DK2 samt Energinets høringsnotat vedrørende ovennævnte høringssvar. Høringssvarene vedrører afklaring/udfyldning af udbudsmaterialet, præciseringer af tekniske forhold mv. Energinets høringsnotat vedrørende høringssvarene viser, at Energinet har foretaget en række ændringer i udbudsmaterialet på baggrund af høringssvarene.

SYSTEMGENOPRETTELSESRESERVER

Energinet ejer og driver eltransmissionsnettet og varetager systemansvaret for elnettet. Energinet har således ansvaret for den danske elforsyningsikkerhed, det vil sige sandsynligheden for, at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges.

Energinet køber derfor systemydelser for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet.

Systemydelser er opdelt i reserver (kapacitet og energi) og systembærende egenskaber – for at kompensere for ubalancer, som det ikke har været muligt for aktørerne at af-dække i markedet forinden, dvs. intraday-markedet, eller for ubalancer opstået på grund af uforudsigelige hændelser. Systemgenoprettelsesreserven er en sådan systemydelse til imødegåelse af en uforudset hændelse (blackout).

Energinet har i medfør af Kommissionens forordning (EU) 2017/2196 om fastsættelse af netværksregel om nødsituationer og systemgenoprettelse (NC ER) indsendt en genoprettelsesplan til Forsyningstilsynet. Det bemærkes, at Forsyningstilsynet ikke skal godkende planen.

NC ER fastslår også, at Energinet skal råde over systemgenoprettelsesreserver, der kan spændingssætte transmissionsnettet i tilfælde af spændingsløst net (blackout). Systemgenoprettelsesreserverne skal omfatte både top-down og bottom-up løsninger. Top-down løsninger betyder, at transmissionsnettet i DK2 kan spændingssættes ved hjælp af AC-forbindelserne til henholdsvis Sverige og Tyskland, mens bottom-up løsninger er interne reserver, der sikrer, at Energinet kan spændingssætte transmissionsnettet efter en blackout uafhængigt af nabo-TSO'er.

ANMELDELSENS INDHOLD

Anmeldelsen omfatter Udbudsbetingelserne for systemgenoprettelsesreserverne samt tekniske betingelser og kontraktparadigmer for hvert af de to budområder, DK1 og DK2 (herefter udbudsmaterialet). Udbudsbetingelserne samt tekniske betingelser og kontraktparadigmer for henholdsvis DK1 og DK2 er identiske. Den eneste forskel er det rent tekniske forhold, at leverandøren af systemgenoprettelsesreserve i DK1 skal være tilsluttet transmissionsnettet på en 150/60 kV station eller højere niveau i DK1, mens tilslutningen i DK2 skal ske på en 132/50 kV station eller højere niveau.

Forsyningstilsynet vil derfor behandle udbudsmaterialet for hhv. DK1 og DK2 under et.

De anmeldte udbudsbetingelser fastlægger vilkårene for Energinets udbud af systemgenoprettelsesreserver i henholdsvis DK1 og i DK2.

Udbudsbetingelserne fastlægger:

- Den udbudte leverances omfang,
- leverances varighed (3 år med start 1. januar 2025 og slut 31. januar 2027),
- krav til tilbuddenes udformning og indhold,
- valg af teknisk løsning samt
- økonomi/afregning.

De tekniske krav til leverancerne fastlægges i et teknisk bilag. Det drejer sig om forhold som f.eks. spændingsniveau, frekvens- og spændingsregulering, brændselslagre (krav til hvor lang tid leverancen skal kunne leveres, hvis systemgenoprettelsesreserven aktiveres), opstartstid m.m.

Endelig indeholder udbudsmaterialet kontraktparadigmer for kontrakterne mellem Energinet og den vindende byder i henholdsvis DK1 og DK2.

Udbudsbetingelserne

Udbudsbetingelserne fastlægger den forventede tidsplan for udbuddet, omfanget af det relevante materiale for udbuddet mv., detaljer om udbuddet (spørgsmål til materialet, rettelsesblade m.m.) etc., forhold omkring aflevering af tilbud, tilbudsevaluering og forhandlinger, kriterier for valg af tilbud samt tildeling og vederlag i tilfælde af kun én tilbudsgiver.

Det fremgår endvidere af udbudsbetingelserne, at der afregnes efter metoden for cost plus i tilfælde af, at der kun er én tilbudsgiver. Det bemærkes at Forsyningstilsynet godkendte Energinets metode for cost plus den 10. december 2021.

Tekniske betingelser

I udbudsmaterialets tekniske bilag fastsættes leverancerenes omfang, tekniske behov, tekniske krav (spændingsniveau, brændselslagre, lasttrinændring, frekvens- og spændingsregulering, opstartstid, information (forbindelse til Energinet mv.), rådighed og afprøvning.

De tekniske krav uddyber således, hvad en leverandør skal levere, kvaliteten i leverancerne m.m. med henblik på at sikre, at systemgenoprettelsesreserven er til rådighed og i stand til at spændingssætte transmissionsnettet ved et blackout.

Kontraktparadigme

Det fremgår af udbudsbetingelserne, at den konkrete kontrakt med vinderen af udbuddet vil blive indgået på grundlag af kontraktparadigmet, der vil blive tilrettet i overensstemmelse med det vindende tilbud.

Kontraktparadigmet indeholder bl.a. oplysninger om, hvilket anlæg systemgenoprettelsesreserven vil blive leveret fra, vederlag og pristalsregulering, modregningsbeløb i tilfælde af at reserven ikke er til rådighed, tab (Energinet forpligtes til at erstatte leverandørens direkte tab, som måtte opstå på systemgenoprettelsesreserven, forårsaget af hændelser i transmissionsnettet, der kan tilregnes uagtsomme forhold hos Energinet), betalingsbetingelser, misligholdelse, aftaleperiode, force majeure m.v.

Vederlaget er fastsat som en fast, årlig betaling fra Energinet for rådigheden over systemgenoprettelsesreserven (leverandørens bud ved Energinets udbud) samt dækning af variable omkostninger i de tilfælde, reserven aktiveres.

Den *faste årlige betaling* (rådighedsbetaling) skal indeholde alle leverandørens faste omkostninger (inkl. arealleje, nettilslutning, IT og afprøvninger, jf. de tekniske betingelser. Betalingen fordeles i 12 lige store dele, som faktureres månedligt forud. Den faste, årlige betaling pristalsreguleres én gang årligt.

De *variable omkostninger* i forbindelse med faktisk levering af systemgenoprettelsesreserven omfatter:

- Opstartsbeløb pr. opstart.
- Energibetaling (DKK/MWh) for leveret energi.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S, der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske el-transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der fungerer som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

HØRING OVER DEN ANMELDTE METODEÆNDRING

Forsyningstilsynet sendte anmeldelsen i offentlig høring i perioden 8. april 2022 til 16. maj 2022 og modtog høringssvar fra GEV Varme A/S. Forsyningstilsynet sendte GEV Varme A/S' høringssvar i partshøring hos Energinet, og modtog Energinets kommentarer til høringssvaret den 1. juni 2022.

Af høringssvaret fra GEV Varme A/S fremgår, at selskabet står uforstående over for Energinets fortsatte krav om, at levering af systemgenoprettelsesreserver skal ske på/til 150/60 kV stationer. Dette er efter GEV Varme A/S' opfattelse i skærende kontrast til Energinets egne betragtninger i "DET FREMTIDIGE mFRR MARKED" udgivet af Energinet. GEV Varme A/S fremhæver, at kravet om leverance på 150/60 kV niveau afskærer hovedparten af decentrale kraftvarmeværker i Danmark.

Det fremgår af Energinets høringsnotat af 1. juni 2022, at systemgenoprettelse er en ydelse, hvor nettet er uden spænding (black out). For at kunne levere dette kræves der, udover aktiv effekt, også systemydelser såsom frekvensregulering, spændingsregulering og reaktiv effekt. Det stiller strengere krav til produktionsanlægget og dets tilslutningspunkt.

Kravet om, at anlæg, der leverer systemgenoprettelse, som minimum skal være tilsluttet en station med transformering til 132 kV eller højere spændingsniveau, er begrundet med følgende:

- Den elektriske afstand fra produktionsanlægget, som leverer systemgenoprettelse, og frem til transmissionsnettet må ikke være for lang, da dette kan resultere i en for stor impedans mellem produktionsanlægget og anlæg, som spændingssættes i transmissionsnettet. Dette kan vanskeliggøre eller umuliggøre spændingssætningen af transmissionsnettet.
- Ved at tillade, at produktionsanlæg tilsluttet længere nede i fx 50 eller 60 kV net leverer systemgenoprettelse introduceres flere netkomponenter mellem anlægget og transmissionsnettet og derved øges risikoen for, at anlægget ikke er tilgængelig grundet afhængighed til flere netkomponenter.
- Systemgenoprettelse fra anlæg tilsluttet 50 eller 60 kV eller lavere spændingsniveau kræver, at distributionsnettet mellem produktionsanlægget og transmissionsnettet drives på en måde, det ikke er designet til. Kort fortalt spændingssættes der "nedefra" og ikke som normalt fra det

overliggende transmissionsnet. Dette kræver ekstra analyser og tilpasning af distributionsnettet, hvilket igen introducerer flere bindinger og øger risikoen for, at produktionsanlægget ikke kan levere ydelsen.

- Antallet af produktionsanlæg, som reelt har en størrelse som muliggør spændingssætning af transmissionsnettet og samtidig er tilsluttet i en 50 eller 60 kV station uden transformering til 132 kV eller højere spændingsniveau, er meget få.

HØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

Partshøring

Forsyningstilsynet har for perioden [dag-måned] 2023 til [dag-måned-år] 2023 gennemført en partshøring over udkast af [dag-måned] 2023 til Forsyningstilsynets afgørelse.

Offentlig høring

Forsyningstilsynet har for perioden [dag-måned] 2023 til [dag-måned-år] 2023 gennemført en offentlig høring over udkast af [dag-måned] 2023 til Forsyningstilsynets afgørelse.

RETSGRUNDLAG

ELFORSYNINGSLOVEN (LBK NR 984 AF 12/05/2021)

Efter elforsyningslovens §1, stk. 1, skal forbrugerne sikres adgang til billig elektricitet, og der skal sikres en effektiv anvendelse af de økonomiske ressourcer og skabes konkurrence på markederne for produktion og handel med elektricitet, jf. stk. 2.

Elforsyningslovens § 1 har følgende ordlyd:

§ 1. Lovens formål er at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til elforsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet og fortsat give forbrugerne indflydelse på forvaltningen af elsektorens værdier.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt fremme en bæredygtig energianvendelse, herunder ved energibesparelser og anvendelse af kraftvarme, vedvarende og miljøvenlige energikilder, samt sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og skabe konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet samt på aggregering og energilagring.

Ifølge Elforsyningslovens § 27, stk.1, har Klima-, energi- og forsyningsministeren ansvaret for forsyningssikkerheden og fastsætter et niveau for dette. Energinet har herefter et ansvar for at opretholde det fastsatte niveau, jf. § 27 a, stk.1. Energinet gør dette ved anvendelse af markedsbaserede metoder, jf. § 27a, stk.2. Energinet skal i den forbindelse anvende gennemsigtige, ikke diskriminerende, og markedsbaserede metoder, jf. § 28, stk. 2, nr. 16.

§ 27-27a, stk. 2 har følgende ordlyd:

§ 27. Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden og fastsætter niveauet herfor.

§ 27 a. Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder, [... ..]

§ 28 stk. 2, nr.16, har følgende ordlyd:

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

(...)

16) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

Ifølge § 76, stk. 2, skal Energinet anmelde betingelser og vilkår for deres indkøb af systemansvarsydelser til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet godkender disse metoder efter § 73a, stk.1

§76, stk. 2, har følgende ordlyd:

Stk. 2. For virksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, skal der, for så vidt angår systemansvars- og transmissionsydelser, til Forsyningstilsynet anmeldes priser, tariffer og betingelser for ydelser samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler, efter Forsyningstilsynets nærmere bestemmelse.

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2196 AF 24. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF EN NETREGEL FOR NØDSITUATIONER OG SYSTEMGENOPRETTELSE

Kommissionen har udstedt en forordning omkring regler for systemgenoprettelse med baggrund i elmarkedsforordning 2019/943. Denne fastsætter i artikel 4, stk.2, litra b), at TSO'erne skal fastsætte vilkår og betingelser for at kunne levere systemgenoprettelsesydelser, som skal godkendes af de relevante regulerende myndigheder. Artikel 4, stk. 7, giver hjemmel til at kunne ændre disse vilkår og betingelser efter samme procedure, som de kan vedtages. Artikel 4, stk. 4, fastsætter visse krav til disse vilkår og betingelser. Artikel 26 fastsætter, at der både skal være top-down og bottom-up løsninger. Top-down løsninger betyder, at transmissionsnettet kan spændingssættes ved hjælp af AC-forbindelserne til udlandet, mens bottom-up løsninger er interne reserver.

Artikel 4 stk., 2 litra b og stk. 7, lyder således:

Artikel 4

(...)

2. Hver TSO skal indsende følgende forslag til den relevante regulerende myndighed til godkendelse i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF:

(...)

b) vilkårene og betingelserne for at fungere som genoprettelsesydelsesleverandør på kontraktbasis, jf. stk. 4

(...)

4. Vilkårene og betingelserne for at fungere som forsvarsydelsesleverandør og som genoprettelsesydelsesleverandør fastsættes enten i det nationale lovgrundlag eller i kontraktgrundlaget. Hvis de fastsættes i kontrakten, skal hver TSO senest den 18. december 2018 udarbejde et forslag til de relevante vilkår og betingelser, som mindst definerer:

a) karakteristikaene for den ydelse, der skal leveres,

b) muligheden for og betingelserne for aggregering

c) for genoprettelsesydelsesleverandører, den geografiske måldistribution af strømkilder med mulighed for start fra dødt net og ø-drift.

(...)

7. Hvis en TSO skønner, at en ændring af de dokumenter, der er godkendt i overensstemmelse med stk. 3, er nødvendig, anvendes kravene i stk. 2-5 på den foreslåede ændring. TSO'er, der foreslår en ændring, skal i givet fald tage hensyn til de legitime forventninger hos ejere af elværker, ejere af forbrugsanlæg og andre interesseparter på baggrund af de oprindelig specificerede eller godkendte krav eller metoder.

Artikel 26 lyder således:

Artikel 26

1. Genoprettelsesplanens gentilkoblingsprocedure skal indeholde et sæt foranstaltninger, således at TSO'en kan anvende:
  - a) en top-down-gentilkoblingsstrategi
  - b) en bottom-up-gentilkoblingsstrategi.
2. For så vidt angår bottom-up-gentilkoblingsstrategien, skal gentilkoblingsproceduren mindst indeholde foranstaltninger til:
  - a) håndtering af spændings- og frekvensafvigelser som følge af gentilkobling
  - b) overvågning og styring af ø-drift
  - c) gensynkronisering af ø-driftsområder.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Forsyningstilsynet kan godkende Energinets udbudsbetingelser for systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK 2.

Udbudsbetingelserne normerer de tekniske krav til systemgenoprettelsesreserverne i DK1 og DK2, de juridiske forhold omkring den kontrakt, der skal indgås, på baggrund af udbuddet samt afregningsmetoden (cost plus) i tilfælde af, at der kun er én leverandør, der giver tilbud i forbindelse med ved udbuddet.

Forsyningstilsynet bemærker indledningsvist, at dimensioneringen af systemgenoprettelsesreserverne lever op til kravene i artikel 26 i Kommissionens Forordning (EU) 2017/2196 af 24. november 2017 om fastsættelse af en netregel for nødsituationer og systemgenoprettelse, hvor kravet er, at Energinet skal råde over to systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK2 (en top-down reserve og en bottom-up reserve).

Forsyningstilsynet finder endvidere, at udbudsbetingelserne for systemgenoprettelsesreserver i DK 1 og DK2 er omfattet af elforsyningslovens § 73a, stk. 1, idet udbudsbetingelserne fastlægger vilkår og betingelser for markedet for systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK2.

Forsyningstilsynet skal ved stillingtagen til en godkendelse af de anmeldte udbudsbetingelser, jf. elforsyningslovens § 73a, stk. 1, vurdere, om det anmeldte efterlever de lovpligtige og relevante kriterier for at være markedsbaseret efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet vil også vurdere, om de anmeldte udbudsbetingelser efterlever de lovpligtige og relevante kriterier om at være gennemsigtig og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF METODEN EFTER ELFORSYNINGSLovens § 27 A, STK. 2, 1. PKT., OG § 28, STK. 2, NR. 16

Elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, fastsætter, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed.

Elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, fastsætter, at Energinets markedsmæssige metoder for anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre Energinets hverv, skal være gennemsigtige og ikke-diskriminerende.

MARKEDSBASERET ANSKAFFELSE (§ 27 A, STK. 2 OG § 28, STK. 2, NR. 16)

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metode for udbud af systemgenoprettelsesreserve i DK1 og DK2 er markedsbaseret og som sådan i overensstemmelse med kravet derom, som fastsat i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet lægger herved til grund, at Energinets køb af systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK2 er markedsbaseret gennem åbne udbud af ydelsen i henholdsvis DK1 og DK2.

Forsyningstilsynet lægger også vægt på, at udbuddene og det anmeldte udbudsmateriale sigter mod at skabe et markedsbaseret indkøb af systemgenoprettelsesreserven. Forsyningstilsynet skal bl.a. henvise til de ændringer og opdateringer af udbudsmaterialet, der blev foretaget i dialog med potentielle leverandører i forbindelse med udbudsprocessen.

Udbudsmaterialet fastsætter en kontraktlængde på 3 år gældende fra 1. januar 2025 i både DK1 og DK2. Energinet vurderer, at denne kontraktlængde giver mulighed for konkurrence og samtidig give en rimelig tid til at forrente en investering.

Forsyningstilsynet lægger to hensyn til grund ved vurderingen af kontraktlængde i relation til kravet om markedsbaseret anskaffelse, dels hensynet til at kunne tiltrække leverandører, dels hensynet til konkurrencen ved ikke at "låse" markedet gennem lange kontraktperioder.

Forsyningstilsynet vurderer, at en kontraktlængde på 3 år giver en rimelig afvejning af de to hensyn. En 3-årig kontraktlængde giver således leverandører en reel mulighed for at forrente en investering (og giver dermed incitament til at deltage i markedet) uden at afskære andre mulige leverandører fra markedet i en uforholdsmæssig lang periode.

GENNEMSIGTIG (§28, STK. 2, NR. 16)

Forsyningstilsynet finder, at de anmeldte udbudsbetingelser for systemgenoprettelsesreserver i DK1 og DK2 lever op til kravet om gennemsigtighed, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet lægger her vægt på, at udarbejdelsen af udbudsmaterialet (udbudsbetingelser, tekniske bilag og kontraktparadigmer) er sket i en åben proces, hvor markedsaktørerne har haft mulighed for at kommentere på udkast til udbudsmateriale, inden dette blev anmeldt til Forsyningstilsynet. Det fremgår af anmeldelsen, at Energinet har

foretaget ændringer og præciseringer i udbudsmaterialet på baggrund af aktørernes kommentarer og spørgsmål.

Forsyningstilsynet lægger endvidere vægt på, at Energinet tilbyder tilbudsgivere individuelle teknisk afklarende møder med henblik på at sikre, at tilbudsgivere får det bedste mulige kendskab til Energinets forventninger og ønsker til den udbudte ydelse (systemgenoprettelsesreserver). Energinet vil endvidere orientere bredt (fx i form af rettelsesblade til udbudsmaterialet eller orienteringsskrivelser) om eventuelle forhold som kommer frem på sådanne individuelle møder, hvis Energinet vurderer, at de er relevante for alle tilbudsgivere.

IKKE-DISKRIMINERENDE (§ 28, STK. 2, NR. 16)

Forsyningstilsynet vurderer, at udbudsbetingelsernes bestemmelser er ikke-diskriminerende, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16. Udbudsbetingelserne favoriserer eller diskriminerer således ikke mellem forskellige leverandører eller typer af anlæg mv., så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav mv., der kræves, for at kunne levere en systemgenoprettelsesreserve.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at de tekniske krav i udbudsmaterialet (tekniske bilag) ikke går ud over, hvad hensynet til formålet med systemgenoprettelsesreserverne tilsiger. Der er således tale om krav, der tilsigter at sikre, at systemgenoprettelsesreserverne er til rådighed i tilfælde af et black-out.

Forsyningstilsynet lægger her vægt på, at systemgenoprettelsesleverandørens ydelse består i at kunne spændingssætte dele af transmissionsnettet og levere en begrænset mængde aktiv effekt, som gør det muligt, at spændingen i det samlede elsystem i enten prisområdet DK1 eller DK2 kan genoprettes med hjælp fra andre anlæg. Systemgenoprettelsesreserven skal endvidere – udover at levere aktiv effekt til at spændingssætte dele af nettet – også levere systemydelser såsom frekvensregulering, spændingsregulering og reaktiv effekt, og det stiller særlige krav til produktionsanlægget og dets tilslutningspunkt.

SAMMENFATTENDE VURDERING

Forsyningstilsynet finder, at dimensioneringen af systemgenoprettelsesreserverne i de anmeldte udbudsbetingelser lever op til kravene i artikel 26 i Kommissionens Forordning (EU) 2017/2196 af 24. november 2017 om fastsættelse af en netregel for nødsituationer og systemgenoprettelse,

Forsyningstilsynet vurderer herudover, at de anmeldte udbudsbetingelser inklusiv tekniske bilag og kontraktparadigmer lever op til elforsyningslovens krav om, at Energinet skal markedsføre anskaffelsen af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed,

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at udbudsbetingelserne lever op til elforsyningslovens krav om at være gennemsigtige og ikke-diskriminerende,

Forsyningstilsynet kan således godkende de anmeldte udbudsbetingelser for levering af lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i transmissionsnettet i DK1 og DK2.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Denne afgørelse vil blive offentliggjort i Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase (<https://afg.forsyningstilsynet.dk/>) jf. lov om elforsyning (lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021 om elforsyning med senere ændringer) § 78 b.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i elforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021 om elforsyning med senere ændringer). Klagen skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Henrik Gommesen
Chefkonsulent